

Podsumowanie procesu implementacji Polskiego Planu Wdrażania za okres sprawozdawczy wrzesień 2022 - sierpień 2023

W okresie sprawozdawczym wprowadzono następujące rozwiązania prawne z obszarów wskazanych w Polskim Planie Wdrażania:

Mechanizmy wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej, gazu i ciepła

W okresie sprawozdawczym **wprowadzono mechanizmy wsparcia odbiorców końcowych energii elektrycznej i gazu, dla odbiorców ciepła systemowego oraz dla indywidualnych źródeł ciepła**. Mechanizmy te zostały wprowadzone szeregiem aktów prawnych i były to m.in.

- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. 2023 poz. 1704);
- ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. 2022 r. poz. 2243 z późn. zm.);
- ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2687);
- ustawa z 8 lutego 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 295).

Zmiany na rynku bilansującym energii elektrycznej

W okresie sprawozdawczym kontynuowano również prace nad aktami prawnymi wdrażającymi zmiany na rynku energii elektrycznej (w tym rynku bilansującym energii elektrycznej). W dniu 28 kwietnia 2023 r. opublikowano Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego z dnia 22 marca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 819). Wejście w życie nowego rozporządzenia systemowego umożliwiło opracowanie przez operatora systemu przesyłowego zmienionych Warunków Dotyczących Bilansowania (WDB), które pełnią rolę regulaminu funkcjonowania rynku bilansującego energii elektrycznej, oraz opracowanie zmienionej Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (IRiESP). Zgodnie z powyższym operator systemu przesyłowego przedłożył Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do zatwierdzenia:

1. WDB w dniu 30.06.2023 r.
2. IRiESP w dniu 14.07.2023 r.

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 27 września 2023 r., WDB zostały zatwierdzone częściowo, a termin wejścia w życie WDB określono na dzień 14 czerwca 2024 r.

Zmiany, które zostały wprowadzone poprzez wejście w życie rozporządzenia systemowego mają fundamentalne znaczenie dla organizacji rynku energii elektrycznej oraz są wynikiem kompleksowych prac prowadzonych w MKiŚ przy udziale wielu zaangażowanych w prace podmiotów.

We wrześniu 2022 r. w ramach przepisów Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 września 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. 2022 poz. 2007). **wprowadzono również mechanizm uprzedniej weryfikacji ofert cenowych na rynku bilansującym (ang. ex ante bid evaluation) oraz zmieniono sposób ustalania kosztu paliwa podstawowego dla jednostek wytwórczych, których najbardziej dotknęły wzrosty cen paliw.** Zmiany te zostały wprowadzone w odpowiedzi na szybki i znaczący wzrost cen energii elektrycznej i spowodowały obniżenie cen na rynku bilansującym, a w konsekwencji również na rynkach krótkoterminowych i długoterminowych. Działania te zostały podjęte wyprzedzająco, zanim jeszcze Rada UE przygotowała pakiet środków ograniczających wpływ wysokich cen energii elektrycznej i gazu na odbiorców końcowych w UE, w tym w Polsce.

Prace w zakresie wdrożenia Dyrektywy rynkowej

Ponadto, należy podkreślić, że w okresie sprawozdawczym kontynuowano prace nad **wdrożeniem Dyrektywy (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej.** Kontynuowano prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (UC74). Projekt ten wprowadza szereg zmian zwiększających możliwość udziału OZE, DSR i magazynów energii elektrycznej w rynku energii elektrycznej, wzmacnia pozycję odbiorcy końcowego na rynku energii elektrycznej, wprowadza usługę agregacji i umów z ceną dynamiczną, a także modyfikuje szereg innych obszarów regulacyjnych. Ustawa ta została podpisana przez Prezydenta w dniu 14 sierpnia 2023 r.

Magazyny energii elektrycznej i CSIRE

W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace nad opracowaniem ram prawnych dla inteligentnego opomiarowania oraz magazynowania energii. Zostały wydane rozporządzenia wykonawcze w zakresie inteligentnego opomiarowania, tj. rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 marca 2022 r. w sprawie systemu pomiarowego (Dz.U. 2022 poz. 788), które m.in. określa wymagania techniczne i funkcjonalne jakie powinien spełniać system pomiarowy i układy pomiarowe, oraz rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie procesów rynku energii (Dz.U. 2022 poz. 234), które m.in. określa wykaz procesów rynku energii elektrycznej, jakie mają być realizowane za pośrednictwem CSIRE i sposób ich realizacji.

Jeżeli chodzi o **magazynowanie energii**, Ustawą z dnia 8 lutego 2023 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz niektórych innych ustaw implementowano przepisy dyrektywy 2019/944 w zakresie możliwości i warunków posiadania magazynów energii elektrycznej przez operatorów systemów elektroenergetycznych na potrzeby stabilizacji jakości sieci. Natomiast uchwalona dnia 14 kwietnia 2023 r. ustawa o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie

elektrowni szczytowo-pompowych oraz inwestycji towarzyszących ma na celu usprawnienie procesu inwestycyjnego w zakresie elektrowni szczytowo-pompowych będących najbardziej efektywnym sposobem wielkoskalowego magazynowania energii elektrycznej.

Inne działania podejmowane w okresie sprawozdawczym

Jednocześnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska było zaangażowane w szereg prac i działań związanych ze wsparciem Ukrainy w obliczu działań wojennych prowadzonych na jej terytorium. MKiŚ wspierał działania Ukrainy i Mołdawii w zakresie procesu synchronizacji ich systemów elektroenergetycznych z systemem Europy Kontynentalnej oraz udzielał pomocy służącej odbudowie atakowanej infrastruktury energetycznej. W okresie sprawozdawczym były kontynuowane prace nad wznowieniem połączenia na linii 400 kV Rzeszów-Chmielnicka, które zostało ponownie uruchomione w maju 2023 r. MKiŚ brało również udział w bieżących pracach dot. procesu synchronizacji systemów państw bałtyckich z systemem Europy Kontynentalnej.

Należy podkreślić, że szereg działań służących rozwojowi systemu elektroenergetycznego w Polsce oraz rozwojowi rynku energii elektrycznej podejmowanych jest przez Operatora Systemu Przesyłowego Elektroenergetycznego – Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., które m.in. realizują bardzo ambitny plan rozwoju sieci przesyłowej, aktywnie uczestniczą w procesach synchronizacji, a także są merytorycznie zaangażowani w szereg innych działań podejmowanych przez MKiŚ na forum krajowym i europejskim.